

www.EvidenceTrzeb365.cz

DonauMedia

ELEKTRONICKÁ

EVIDENCE

TRŽEB

Komplet ZDARMA:

**365
servis**

**On-line
zákony**

**E-book
inclusive**

Úplné znění zákona po novele nálezem
Ústavního soudu č. 8/2018 Sb.
s komentářem změny

9788081830471

e

E-book, bezplatná aktualizace:

Načtete QR a odešlete SMS na +420 739 866 871!

Nebo navštivte www.EvidenceTrzeb365.cz

STORMWARE
POHODA
Ekonomický software

EET
✓

GDPR
✓

Novela zákona o evidenci tržeb nálezem Ústavního soudu č. 8/2018 Sb.

Ústavní soud částečně vyhověl skupině poslanců a 12. prosince 2017 zrušil platnost některých částí zákona o evidenci tržeb. Některé části soud zrušil uplynutím 28. února 2018, některé uplynutím 31. prosince 2018. Nařízení vlády č. 376/2017 Sb., o vyloučení některých tržeb z evidence tržeb zůstane v platnosti do 31. prosince 2018. Nález Ústavního soudu byl publikován ve Sbírce zákonů pod číslem 8/2018 Sb.

Ústavní soud zrušil „náběh“ třetí a čtvrté etapy elektronické evidence tržeb a možnou úpravu zákona prostřednictvím nařízení vlády, ale samotnou evidenci neshledal protiústavní. Plénium Ústavního soudu částečně vyhovělo návrhu skupiny 41 poslanců a zrušilo následující ustanovení:

- uplynutím dne 28. února 2018 ustanovení **§ 5 písm. b)**, část ustanovení **§ 18 odst. 2 spočívající v označení písmene „a“**, čárky za slovem „tržby“ a slova „nebo b) vydání příkazu k jejímu provedení, pokud byl tento příkaz vydán dříve“, **§ 20 odst. 1 písm. b) a odst. 2 a § 37 odst. 1 písm. b) ve slovech „do konce patnáctého kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona“ a písm. c) zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb;**

- uplynutím dne 31. prosince 2018 ustanovení **§ 10 odst. 2, § 12 odst. 4 a § 37 odst. 3** zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, se ruší uplynutím dne 31. prosince 2018; a

- **nařízení vlády č. 376/2017 Sb., o vyloučení některých tržeb z evidence tržeb** pozbývá platnosti uplynutím dne 31. prosince 2018.

Navrhovatelé se ve svém návrhu a v jeho opakovaných doplněních domáhali buď zrušení celého zákona o evidenci tržeb, anebo některých jeho ustanovení. Zejména namítali, že při přijímání zákona o evidenci tržeb došlo k závažným procesním pochybením a alternativně tvrdili, že některá zákonná ustanovení porušují základní práva. Ústavní soud dospěl k závěru, že v procesu přijímání zákona o evidenci tržeb sice skutečně došlo k procedurálnímu pochybení, které však nedostáhalo intenzity protiústavnosti, a proto ke zrušení zákona z tohoto důvodu nepřistoupil.

Ústavní soud konfrontoval samotný systém elektronické evidence tržeb s namítaným porušením základních práv (zejména právo na informační sebeurčení zakotvené v čl. 10 odst. 3 Listiny, právo na ochranu vlastnictví v čl. 11 Listiny a právo podnikat v čl. 26 Listiny) a v tomto směru dospěl k závěru, že napadený zákon (jako celek) není protiústavní. Protiústavní jsou však některá dílčí ustanovení napadeného zákona.

Účelem zákona je lepší dohledatelnost hotovostních i jim obdobných plateb. To se může týkat zejména těch forem, kdy platba nemá (resp. nemusí mít) žádnou stopu v elektronické podobě. Uvedené však neplatí pro platby uskutečněné bezhotovostním převodem, k němuž dává příkaz zákazník jednak prostřednictvím provozovatele platebních karet či své banky, a jednak prostřednictvím obchodníka, který je poplatníkem a který má tržbu v souladu se zákonem o evidenci tržeb zaevidovat. Ústavní soud proto přistoupil ke zrušení § 5 písm. b) zákona, neboť tržby plynoucí z bezhotovostních převodů jsou poměrně dobře dohledatelné a není tedy dostatečně silný a legitimní zájem státu na jejich plošné evidenci. Stát musí dodržovat určité jisté informační sebeomezení, může-li jím zajišťované funkce zabezpečit i jinak. V opačném případě dochází k porušení práva na ochranu soukromí a na informační sebeurčení tak, jak tomu bylo v tomto případě.

Dále Ústavní soud zrušil § 20 odst. 1 písm. b) a odst. 2 zákona, který stanoví povinnost uvádět na účtenkách daňové identifikační číslo poplatníka (DIČ), které v případě, že jde o fyzickou osobu, obsahuje jeho rodné číslo. Takové řešení není dostatečně šetrné k právu na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů podle čl. 10 odst. 3 Listiny a neobstojí tak v testu proporcionality (tento závěr je i v souladu s tendencí vyjádřenou v evropských pravidlech pro ochranu osobních údajů, tzv. GDPR). Povinnost odesílat DIČ do informačního systému správce daně však zůstala zachována [srovnej § 19 odst. 1 písm. a) se zrušeným § 20 odst. 1 písm. b)].

Ústavní soud rovněž zrušil tři zákonná ustanovení, zmocňující vládu k vydání nařízení, jimiž lze některé tržby evidovat ve zjednodušeném režimu (§ 23), některé tržby vyloučit úplně (§ 12 odst. 4) a rozšířit seznam dočasně vyloučených tržeb (§ 37 odst. 3). Tato zákonná zmocnění totiž umožňovala vládě, aby tržbu z evidence vyňala jednou provždy nebo ji vyňala jen dočasně nebo ji zařadila do zjednodušeného režimu. Učila tak ostatně již prvním nařízením vlády, jímž byly z evidence tržeb trvale vyloučeny tržby u těžce zrakově postižených osob a dočasně (do 31. prosince 2019) tržby z prodeje sladkovodních ryb uskutečněného v období od 14. do 24. prosince v provozovně, ve které se v tomto období uskutečňují pouze tyto tržby (toto nařízení vlády č. 376/2017 Sb. proto zrušil Ústavní soud současně, avšak tak, že pro rok 2018 ještě zůstalo v platnosti). Proti excesivnímu (či až absurdnímu) výkladu i aplikaci výše citovaných zmocnění tak zákon sám neobsahuje žádné mechanismy a omezení bránící ve svém důsledku například tomu, aby to bylo až nařízení vlády, které stanoví, jaké tržby budou evidovány a v jakém režimu. Takový přístup však není přípustný. Musí být primárně definováno zákonem, na koho povinnost evidence dopadá a v jakém rozsahu.

V této souvislosti dospěl Ústavní soud k závěru o nezbytnosti zrušení „náběhu“ zbývajících etap elektronické evidence tržeb [§ 37 odst. 1 písm. b) ve slovech „do konce patnáctého kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona“ a písm. c)]. Toto ustanovení Ústavní soud zrušil z toho důvodu, že bylo přijato bez všestranného zvážení všech možných dopadů na zbývajících část povinných subjektů (z hlediska významu pro narovnání podnikatelského prostředí, možné konkurence s jinými podnikateli a pro zavedení elektronické evidence – tzv. objektivní podmínky nezávislé na způsobilosti nositele základního práva podnikat). Ústavní soud respektuje skutečnost, že zákonodárce nemůže dohlédnout všude a předvídat vše, nicméně musí při zavádění jakékoliv plošné regulace zvážit předem její dopady z hlediska povinných osob, času a způsobu (kdo, kdy a jak).

K takovému vyhodnocení v plném rozsahu nedošlo, jak dokazuje dodatečná náprava již zjištěných slabin právní úpravy cestou nařízení vlády č. 376/2017 Sb. Proto stejně jako bude třeba v zákoně vymezit skupiny, které – ač by mohly jinak být do této regulace zahrnuty – budou z ní vyňaty (místo nařízení vlády cestou zákona); bude třeba i zvážit, zda zde nejsou skupiny osob, které s ohledem na jejich specifikum, případně malý rozsah jejich podnikatelské činnosti, nebude nezbytné pod tuto jinak plošnou a povinnou regulaci zahrnout, popř. jim nechat možnost volby, zda ji vést, protože to shledají pro sebe výhodným. Jedním ze znaků právního státu je i předvídatelnost a právní jistota. Bylo by v rozporu se zásadami demokratického právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky) uložit poplatníkům povinnost vynaložit určité finanční prostředky a úsilí ke splnění zákonné povinnosti, která by pro ně byla vzápětí zrušena, ať již na základě vyhodnocení dopadů regulace, nebo závěru o zbytečném zatížení poplatníků.

Ke zrušení předmětného ustanovení dojde uplynutím 28. února 2018, tedy tak, aby byly případně vyloučeny výše uvedené negativní důsledky plynoucí z nastoupení dalších etap. Bude nyní na zvážení zákonodárce, jaký další postup pro tyto dvě předpokládané fáze zavádění elektronické evidence tržeb zvolí a jak přímo v zákoně vymezí skupiny osob z této povinnosti vyňatých, popř. povinných vést jen zjednodušenou evidenci. Lze proto očekávat brzkou další novelu zákona o evidenci tržeb.

Aktuální informace naleznete v aktualizacím servisu, ke kterému se můžete zdarma zaregistrovat na www.EvidenceTrzeb365.cz.